

Padomes secinājumi (2014. gada 21. maijs) par kultūras mantojumu kā stratēģisku resursu ilgtspējīgai Eiropai

(2014/C 183/08)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ATZĪSTOT, KA:

1. Līgumā paredzēts, ka Savienība nodrošina Eiropas kultūras mantojuma aizsardzību un sekmēšanu.
2. Kultūras mantojums ietver no pagātnes mantotos resursus visās formās un aspektos – materiālus, nemateriālus un digitālus (tos, kas ir digitāli jau no paša sākuma, un tos, kas ir digitalizēti), tostarp pieminekļus, vēsturiskas vietas, ainavas, prasmes, paražas, zināšanas un cilvēka radošo spēju izpausmes, kā arī kolekcijas, ko saglabā un apsaimnieko tādas publiskās un privātās struktūras kā muzeji, bibliotēkas un arhīvi. Tas ir izveidojies cilvēku un vietu mijiedarbības rezultātā laika gaitā, un tas pastāvīgi attīstās. Šiem resursiem no kultūras, vides, sociālā un ekonomiskā viedokļa ir liela sabiedriska vērtība, un tādēļ to ilgtspējīga apsaimniekošana ir stratēģiska izvēle 21. gadsimtam.
3. Kultūras mantojums ir būtiska vērtība Eiropai un ir nozīmīga Eiropas projekta sastāvdaļa.
4. Kultūras mantojums kā neatjaunojams avots, kas ir unikāls, neaizvietojs un savstarpēji neapmaināms, pašlaik saskaras ar nopietnām problēmām, kas ir saistītas ar kultūras, vides, sociālām, ekonomiskām un tehnoloģiskām pārmaiņām, kuras ietekmē visas mūsdienu dzīves jomas.

UZSVEROT, KA:

5. Kultūras mantojumam ir būtiska nozīme sociālā kapitāla radīšanā un vairošanā, jo tas spēj:
  - a) iedvesmot un veicināt iedzīvotāju līdzdalību sabiedriskajā dzīvē;
  - b) uzlabot atsevišķu cilvēku un viņu kopienu dzīves kvalitāti un labklājību;
  - c) veicināt dažādību un dialogu starp kultūrām, sekmējot stiprāku “piederības” sajūtu plašākai kopienai un labāku savstarpējo izpratni un cieņu tautu starpā;
  - d) palīdzēt mazināt sociālās atšķirības, veicināt sociālo iekļaušanu, līdzdalību kultūras un sabiedriskajā dzīvē un sekmēt dialogu starp paaudzēm un sociālo kohēziju;
  - e) sniegt iespējas attīstīt prasmes, zināšanas, radošās spējas un inovācijas;
  - f) būt par efektīvu formālās, neformālās un ikdienējās mācīšanās, mūžizglītības un apmācības instrumentu.
6. Kultūras mantojumam ir nozīmīga ekonomiska ietekme, tostarp kā neatņemamai kultūras un radošo nozaru sastāvdaļai, jo cita starpā tas:
  - a) ir spēcīgs iekļaujošas vietējās un reģionālās attīstības virzītājspēks un rada ievērojamu ārējo ietekmi, jo īpaši paplašinot ilgtspējīgu kultūrtūrismu;
  - b) atbalsta ilgtspējīgu pilsētu un lauku attīstību un atjaunošanu, kā to pierāda daudzu Eiropas reģionu un pilsētu ierosmes;
  - c) rada dažādu veidu nodarbinātību.
7. Kultūras mantojumam ir konkrēta nozīme stratēģijas “Eiropa 2020” mērķu sasniegšanā attiecībā uz “viedu, ilgtspējīgu un integrējošu izaugsmi”, jo tam ir sociāla un ekonomiska ietekme un tas veicina ilgtspējību vides jomā.
8. Kultūras mantojums skar vairākas sabiedriskās politikas jomas, ne tikai kultūru, piemēram, politikas jomas, kas ir saistītas ar reģionālo attīstību, sociālo kohēziju, lauksaimniecību, jūrlietām, vidi, tūrismu, izglītību, digitalizācijas programmu, pētniecību un inovācijas. Šīm politikas jomām ir tieša vai netieša ietekme uz kultūras mantojumu, un vienlaikus kultūras mantojums sniedz lielas iespējas to mērķu sasniegšanai. Tāpēc šīs iespējas būtu pilnībā jāatzīst un jāattīsta.

AICINA DALĪBVALSTIS UN KOMISIJU SAVĀS KOMPETENČU JOMĀS UN PIENĀCĪGI IEVĒROJOT SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU:

9. Atzīt kultūras mantojuma nepārejošo vērtību un izmantot iespējas, ko sniedz kultūra un kultūras mantojums kā kopīgs stratēģisks resurss tādas sabiedrības attīstībai, kuras pamatā ir demokrātiskas, ētiskas, estētiskas un ekoloģiskas vērtības, jo īpaši krīzes brīdī.
10. Pastiprināt dialogu ar kultūras mantojuma ieinteresētajām personām, lai paredzētu un īstenotu saskaņotu politiku un darbības kultūras mantojuma ilgtspējīgai apsaimniekošanai un attīstībai, kā arī sekmētu sadarbību ar starptautiskām un starpvaldību organizācijām, jo īpaši ar Eiropas Padomi.
11. Mobilizēt pieejamos resursus, lai atbalstītu, stiprinātu un veicinātu kultūras mantojumu, izmantojot integrētu, visaptverošu pieeju, vienlaikus ņemot vērā tā kultūras, ekonomiskos, sociālos, vides un zinātniskos aspektus.
12. Veicināt kultūras mantojuma iekļaušanu valsts un Eiropas politikā.
13. Apzināt un veidot starp ES un valstu sabiedriskās politikas jomām radītās sinerģijas ne vien attiecībā uz kultūras politiku, bet arī, piemēram, reģionālo attīstību, kohēziju, lauksaimniecību, jūrlietas, vidi, enerģētiku un klimata pārmaiņām, tūrismu, izglītību, pētniecību un inovācijām, lai radītu pievienotu vērtību.
14. Ja iespējams, uzlabot piekļuvi finansējumam, pilnībā izmantot publiskajam un privātajam sektoram pieejamās programmas un mudināt ieguldīt kultūras mantojumā kā daļā no integrētām stratēģijām ilgtspējīgai vietējai un reģionālajai attīstībai pieejamajās valstu un ES programmās, kā arī ES struktūrfondos saskaņā ar partnerattiecību nolīgumiem.
15. Turpināt atbalstīt ES rīcību attiecībā uz Eiropas mantojuma zīmi⁽¹⁾.
16. Arī turpmāk veicināt izglītību par kultūras mantojumu, uzlabot sabiedrības informētību par kultūras mantojuma sniegtajām iespējām ilgtspējīgas attīstības jomā un veicināt sabiedrības, jo īpaši bērnu un jauniešu, līdzdalību tajā, sadarbojoties ar pilsonisko sabiedrību.
17. Uzlabot kvalitatīvu pierādījumu un kvantitatīvu datu, tostarp statistikas datu, par kultūras mantojumu apkopšanu un analīzi.
18. Mudināt finansēt, izstrādāt un izplatīt digitālo kultūras saturu, kā arī tādu novatorisku, ar mantojumu saistītu pakalpojumu pieejamību, kuriem piemīt kultūras un izglītības vērtība iedzīvotājiem, un veicināt piekļuvi minētajiem digitālajiem mantojuma resursiem un pakalpojumiem, tostarp izmantojot *Europeana*.

AICINA DALĪBVALSTIS:

19. Veicināt ilgtermiņa politikas modeļus mantojuma jomā, kuru pamatā ir pierādījumi un kurus virza sabiedrība un iedzīvotāji.
20. Stiprināt kultūras mantojuma nozīmi ilgtspējīgā attīstībā, galveno uzmanību pievēršot projektiem pilsētvides un lauku plānošanas, pārveidošanas un atjaunošanas jomā.
21. Mudināt veidot tīklus un partnerību starp kultūras mantojumu un citām politikas jomām, starp publiskajiem un privātajiem dalībniekiem visās attiecīgajās nozarēs un visos pārvaldības līmeņos.
22. Apsvērt iespēju kultūras mantojumu iekļaut nākamajā Padomes darba plānā kultūras jomā, ko īstenoš pēc 2015 gada.
23. Pastiprināt pārrobežu, starpreģionu un starptautisku sadarbību kultūras mantojuma jautājumos ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.

⁽¹⁾ OV L 303, 22.11.2011., 1. lpp.

24. Veicināt tradicionālās zināšanas un prasmes, kas ir vajadzīgas, lai nodrošinātu kultūras mantojuma ilgtspējīgu apsaimniekošanu un attīstību, un kas būtu jānodod turpmākām paaudzēm, lai pilnveidotu cilvēkkapitālu un nodrošinātu Eiropas kultūras vērtību nepārtrauktu aizsardzību un pieejamību.
25. Turpināt sadarboties kultūras mantojuma pētniecības programmā un palielināt atbalstu kultūras mantojuma pētniecības iniciatīvām Pētniecības un inovācijas pamatprogrammā "Apvārsnis 2020", piemēram, kopīgas plānošanas ierosmei "Kultūras mantojums un globālās pārmaiņas".

AICINA KOMISIJU:

26. Mēģināt izanalizēt kultūras mantojuma sociālo un ekonomisko ietekmi Eiropas Savienībā un palīdzēt izstrādāt stratēģisku pieeju kultūras mantojumam.
  27. Pārskatot stratēģiju "Eiropa 2020", ņemt vērā kultūras mantojuma sniegumu stratēģijas mērķu īstenošanā.
  28. Piemērojot valsts atbalsta noteikumus, ņemt vērā kultūras mantojuma specifisko būtību.
  29. Sekmēt tās labās prakses apmaiņu un izmantošanu, kas izriet no projektiem, kurus finansē no Savienības programmām, kas paredzētas kultūras mantojuma ilgtspējīgas izmantošanas un apsaimniekošanas veicināšanai.
  30. Turpināt ES līmenī atbalstīt tīkla veidošanu, kurā ietilptu publiskā un privātā sektora mantojuma jomas eksperti un īstenotāji, kā arī pilsoniskās sabiedrības organizācijas, un atbalstīt resursu apvienošanu starp minētajām personām un organizācijām.
-